

Zpravodaj

Ročník 9 - č. 3/2023

Vážení spoluobčané,
čtvrtina roku uběhla a já Vás chci opět informovat o dění na našem obecním úřadě. Důležitým rozhodnutím zastupitelstva bylo projednávání nového způsobu vývozu a placení odpadů v příštím roce. Koordinátorem odpadového hospodářství byl určen pan Ing. Jaroslav Vedral, který v následujícím příspěvku vysvětluje všechny možnosti vývozu a plateb. Prozatím se zastupitelstvo přiklání k vážení jednotlivých nádob na komunální odpad a s tím souvisí i snazší třídění ostatního odpadu (každá domácnost dostane zdarma nádoby na plast a papír). Kontejnery na plast a papír ze svozových míst budou odstraněny, kromě stání u bytovek, kde tyto budou použity jenom pro občany těchto bytových domů. Zkušenosti s vážením jednotlivých nádob čerpáme z Vyžlovky, Babic, Louňovic, kde je tento systém již zaveden. Obecní úřad se i nadále bude otázkou svozu zabývat tak, aby zvolený způsob nezvyšoval náklady občanům a zároveň se zvýšilo třídění odpadu a ochrana našeho životního prostředí. Každý rok obec doplácí za svoz odpadu značné částky a ve snaze nepřenášet tyto náklady na občany našich vesnic nás nutí k těmto změnám.

V současné době probíhají práce na zprovoznění vrtu K1, který by měl být dokončen do 30.11.2023. Zároveň probíhají přípravné práce na položení potrubí z tohoto vrtu do Krymlova, kde bude vybudována nová vodárna pro obec Olešku a Krymlov, a tím budou všechny naše obce plně zásobeny z našich zdrojů.

Zatím největší novinou je skutečnost, že máme příslibenou dotaci na obnovu budovy ZŠ v Olešce. Nyní nás čekají složité administrativní kroky, zejména přijetí této dotace, výběrové řízení na zhotovitele, obnovení či získání nové akreditace a potom se můžeme těšit, že obec Oleška opět bude mít školu.

Ostatní podané žádosti o dotace na komunikace, chodníky a společenský dům zatím nebyly projednávány.

Do konce října bude namontován ukazatel rychlosti při vjezdu do Olešky směrem od Kostelce nad Černými lesy, čímž se snad omezí rychlost projíždějících vozidel Oleškou. Z opačného směru máme zažádáno o dotaci na zpomalovací ostrůvek včetně přechodu pro chodce a části chodníku.

Do konce roku nás čeká sestavení rozpočtu na rok 2024. Obecní úřad je připraven Vaše případné náměty, kterými byste chtěli zlepšit život v našich obcích, respektovat. Přijďte, Váš návrh zastupitelstvo projedná a můžeme ho zahrnout do připravovaného rozpočtu.

Během léta proběhlo několik společenských a sportovních akcí, které byly velmi vydařené. Děkuji tímto všem organizátorům těchto aktivit za společenský přínos do našich obcí. Přeji Vám hezké podzimní dny.

Magdalena Vlasáková

Návrh způsobu třídění, shromažďování a svoz odpadu a způsob platby v roce 2024.

Minimální kvóta placeného svozu odpadu je 10 kg na občana a měsíc. Cena za 1kg je 6 Kč. Z toho vyplývá, že občan při vydání známky na popelnice zaplatí 720 Kč na občana. V této ceně jsou veškeré svozy komunálního a tříděného odpadu. Když dodrží občan stanovenou kvótu, bude to jeho jediná platba. Proti roku 2023 ušetří 130 Kč.

Pokud se nepodaří tento limit dodržet, bude mu dofakturována částka 6Kč za kilogram překročeného množství.

Každá popelnice musí být opatřena čipem. Tuto službu zajistí svozová služba. Bohužel čipy na vážení nelze umístit na staré plechové popelnice. V tomto případě Vám Obecní úřad popelnici vymění. Výměna je možná pouze pro popelnici se známkou na rok 2023 a zároveň pouze jedna popelnice na rodinu.

Poslední změnou ve svozu odpadu je sběr plastů a papíru. Obci se podařilo získat dotaci na nádoby pro shromažďování plastů a papíru. Tyto nádoby budou na požádání bezplatně předány do domácností (předpokládáme počátkem roku 2024). Stávající nádoby, které jsou v našich obcích, budou odstraněny. Jistě se shodneme v tom, že vzhledu na veřejných prostranstvích to prospěje. V rámci výše míněné dotace získá obec navíc jeden kontejner na bioodpad. Tím se zvýší četnost umístění těchto nádob v jednotlivých částech obce.

Věřím, že společně se nám lepším tříděním podaří ušetřit peníze občanů i obce, a hlavně zlepšit naše životní prostředí.

Ing. Jaroslav Vedral

Medování

Dne 27.9.2023 proběhlo v MŠ Oleška Medování. Dle slov dětí to bylo „hodně dobrý!“

Aby taky ne, připraven byl pestrý program. Na úvod (nejen) dětem paní Svobodová přiblížila život obyvatel včelího úlu a co všechno se z medu dá vyrobit. Velkou radost dětem udělala ochutnávka medu – moc děkujeme!

Dále děti zabavily různé soutěže, samozřejmě tematicky zaměřené a zahrada tak na chvíli připomínala opravdový včelí úl.

Oblíbeným koutkem zahrady se stalo také výborné občerstvení plné medu a ořechů, které připravily maminky a kuchařky MŠ.

Myslím, že mohu za všechny zhodnotit, že se celé Medování velmi vydařilo a všichni si ho užili.

Eva Vančurová

Paní starostka Magda Vlasáková opět navštívila mateřskou školu a zahájila společně s dětmi další školní rok.

Máme knihovnu!!!

V budově bývalé základní školy v Olešce byla otevřena knihovna. A to nám udělalo radost. Další příjemná skutečnost je, že knihovníkem se stal pan Jiří Filípek, známý rodák a ilustrátor, který dlouhodobě spolupracuje s naší mateřskou školou a denně nám ho připomíná výzdoba třídy Štístek – Skřítkova roční období.

Jsm rádi, že můžeme obnovit tradici čtení v knihovně, které se v minulých letech osvědčilo.

A tak jsme se koncem září se třídou starších dětí do knihovny vypravili.

Pan Filípek nás uvítal před budovou a slavnostně nás do knihovny uvedl.

Představil nám prostory, seznámil s chodem knihovny a měl pro děti připravené povídky o Josefu Ladovi. Děti si prohlédly knížky plné krásných obrázků, vyslechly poutavé čtení úryvků a smály se při čtení veselých rýmovaček z knížky Svět zvířat.

Vyslechli jsme si též olešeckou Pověst o drakovi, který kradl ovce, a tak na něj nalíčili past – do ovčí kůže dali vápno, drak „ovci“ sežral, a protože dostal žízeň, napil se a ... kdo pověst nezná, může se zeptat dětí ze třídy Štístek.

Po příjemném povídání, kdy se děti neostýchaly a ptaly se p. Filípka na spoustu věcí, jsme se domluvili na příštím setkání opět v knihovně s tím, že přijdou též mladší Rarášci.

Do knihovny si děti přinesly Průkazku malého čtenáře a dostaly do ní první Jirkův obrázek – podzimní jablíčko. Příště se domluví na dalším a koncem roku společně s p. starostkou Magdou Vlasákovou vyhodnotí aktivitu čtenářských setkávání v knihovně a naše malé čtenáře čeká malá odměna.

A co vy? Přijdete také?

Tak některý pátek v olešecké knihovně na viděnou.

Akce v obci

1.12.2023 zájezd do divadla Palace – Sukničkář

17.12.2023, neděle od 16 hod – adventní koncert v zasedací místnosti OÚ v Olešce

Vinobraní v Krymlově

I v letošním roce se příznivci moravského burčáku sešli 16. září na krymlovské návsi, aby ochutnali letošní vinný mok. Byl velice chutný, lehce perlivý, světlé barvy a příjemné vůně. Návštěvníci zkonsumovali za sobotní podvečer 100 l tohoto výborného burčáku. Jako tradičně místní ženy připravily skvělé pohoštění, za což sklízely pochvalu od všech zúčastněných.

Příjemnou atmosféru jsme si obohatili o ukázkou dravců včetně sov, které nám předvedla záchranná stanice z Vavřince. Děti i dospělí byli nadšení z profesionálního výkladu pana Adámka, který nás vtipným způsobem seznámil se životem dravého ptactva.

Na návsi nemohly chybět skákací hrady pro děti a živá hudba, která vyhrávala do pozdního večera. Do odpoledního programu jsme zařadili i tombolu, která rovněž zpestřila letošní vinobraní.

Krásné, slunné - letošní vinobraní se opravdu vydařilo a to díky vám, krymlovští občané. Velice Vám děkuji.

Magda Vlasáková

8. Krymlovský duatlon

V tradičním svatováclavském termínu se uskutečnil osmý ročník závodu kombinujícího běh a horské kolo. Díky krásnému slunečnému počasí jsme měli rekordní účast dětí od dvou do patnácti let. Tento ročník nabídl krásné souboje a zvraty ve všech kategoriích. Na předškolní děti čekala trať 200m běhu a 500m na minikolech a odstrkovadlech. Jako první ke svému kolu doběhl Adam Samec z Kouřimi, na kole jej však dokázal porazit o rok mladší Kuba Zvelebil z Chmeliště.

Ve starší kategorii předvedli podobný souboj domácí Tadeáš Brychta (12 let) s Davidem Šimonkem (15 let) ze Skvrňova. Po první části dobíhali ke kolům bok po boku. Cyklistiku lépe odstartoval Tadeáš, ale několik desítek metrů před cílem jej David předjel a oplatil mu porážku z loňského roku.

V následném vyhlásování dostalo všech třicet dětí pamětní medaili, reflexní pásky na kolo a nějaké sladkosti.

V 11 hodin odstartoval hlavní závod. Po úvodním 2km běhu následovalo 18km cyklistiky krymlovskými lesy s krásnými technickými sjezdy a táhlými výjezdy a na závěr ještě 4km běh. Ten nakonec rozhodl o vítězi. Přestože měl Lukáš Adámek z Českého Brodu po kole náskok minutu a půl, tak byl 500m před cílem předběhnut pořadatelem závodu Honzou Vedralem. O šest minut později doběhl třetí Vojta Salák z Kostelce. Mezi ženami zvítězila Miroslava Jiráková ze Skvrňova před Ivanou Šubotníkovou z Krymlova. Třetí nejrychlejší žena byla Lucie Sepekovská z Krut. Kromě individuálních výkonů byly k vidění i týmové, když se na start postavily tři štafety. Nejlépe si s tratí poradily Lucie Pečenková s Darinou Štovičkovou a po loňském druhém místě letos vystoupaly na nejvyšší stupínek. I pro dospělé závodníky byly připraveny medaile, drobné ceny a skvělé občerstvení, které připravila Jarka Hrnčířiková a Soňa Vedralová. V cíli převládaly úsměvy a dobrý pocit z úspěšného dokončení závodu. Většina účastníků si přišla tento závod vyzkoušet a výsledek byl pro ně až na druhém místě. Tak by to mělo ve sportu být, aby přinášel hlavně radost a dobrou náladu.

Jan Vedral

Hradišťan v Krymlově

V sobotu 23.9.2023 se znovu zaplnil sál kulturního domu v Krymlově. Posluchači všech věkových kategorií si přišli poslechnout hudební soubor Hradišťan pod vedením Jiřího Pavlici. Soubor, který se svým repertoárem projel celý svět a spolupracuje s osobnostmi nejrůznějších kultur, přijal naše pozvání, aby potěšil nejen své oddané příznivce, ale i posluchače, kteří přišli třeba jen ze zvědavosti. Pozitivní ohlasy na vystoupení kapely, jejíž členové si doslova užívali komorní atmosféru malého sálu, předčily všechna naše očekávání. Nám nezbývá než jen poděkovat Hradišťanu za krásný zážitek. Děkujeme

Petra Svobodová

Halloweenské soutěže pro děti s odměnou. Strašidelný zvěřinec, exhumace, rybníček Brčálník, střelnice duchů, strašidelná překážková dráha, malování na obličej a spousta legrace. Masky a halloweenské pochutiny jsou vítány! Moc se na Vás těšíme Vaše zručičky.

Letní akce na Bulánce

Léto máme za sebou. Počasí bylo krásné a vzhledem k tomu, že „zatím“ nemáme na Bulánce zázemí pořádat kulturní a společenské akce někde uvnitř, snažili jsme se co nejvíc využít krásného počasí a uspořádali jsme přes léto u hasičárny hned tři akce. V červenci, konkrétně 22.7. se uskutečnil již tradiční nohejbalový turnaj. Vzhledem k tomu, že to byl již osmý ročník, stal se turnaj již vyhlášeným a na Bulánku si nachází cestu stále kvalitnější a kvalitnější týmy. Maximální kapacita osmi soutěžních týmů byla rychle naplněna. Zatímco v prvních ročnících to byly většinou týmy složené z místních sportovců, kteří hrají nohejbal jednou za rok, letos to byly převážně týmy z okolí, složené z hráčů, kteří se nohejbalu věnují pravidelně. Zejména na předvedené hře to bylo znát a borci mnohdy předváděli strhující výměny. Tentokrát jsme byli rádi, že jsme měli alespoň jednoho místního sportovce na stupních vítězů.

18.8. k nám zavítalo Letní kino. Promítal se film Děti Nagana. Krásný prázdninový čas a asi i dobrá volba promítaného filmu přilákala k místní hasičárně nadočekávaní velké množství diváků a to nejen z řad místních obyvatel, ale i z přilehlých vesnic. Byl to velice povedený večer, v němž i povedený český film přispěl k suprové přátelské prázdninové náladě.

Na 9. září jsme si k hasičárně pozvali harmonikáře. Přesto, že to bylo již září, počasí se opět nadmíru vydařilo. Místní ženy připravily výborné občerstvení. A i když jsme věděli, že tento styl hudby již jistě neosloví každého, u hasičárny se sešlo dost posluchačů všech věkových generací, kteří si poslechli i zazpívali známé písničky a nakonec i zatančili. Bylo krásné, jak se v průběhu akce u hasičárny scházeli lidé, kteří nejprve ani neměli v plánu přijít, ale nakonec je přilákaly tóny harmoniky linoucí se jako za starých časů celou Bulánkou.

Na Bulánce to tedy celé léto žilo. Jsem rád, že se zde stále alespoň trochu daří udržovat to, co vždy dělalo vesnici vesnicí, a to je místní společenský život.

Karel Hetzendorf

Podzim na hřišti v D.Poli

V Dobrém Poli na hřišti to žije. Všichni hráči dvakrát týdně poctivě trénují a intenzivně se tak připravují na každý zápas, který většinou probíhá o víkendech, v případě přípravky také v týdnu. Již tradičně se hráči na každou část sezóny připravují na soustředěních. V tomto roce proběhlo zimní soustředění na Benecku, kam se hráči vydali na běžky. Letní soustředění proběhlo v Českém Dubu. Podzimní část sezóny je tak nyní v plném proudu a my bychom Vás tímto rádi pozvali na zápasy, kde uvítáme každého diváka, který naše hráče podpoří. Stále také nabíráme nové hráčky a hráče do všech věkových kategorií, a to od těch úplně nejmenších až po dospělé muže a ženy. V případě zájmu se obraťte na trenéra Martina Kosmatu (775 660 504).

Těšíme se na Vás na hřišti. Sportu zdar!

Aneta Kosmatová

Ze vzpomínek sběratele minerálů (2) aneb, jak nás na Krupce „vyučili“

Tento příběh se odehrál v době mých studií, v první polovině 70. let. V té době bylo ještě v činnosti množství rudných a nerudných dolů a tím úplně jiné příležitosti pro sběratele minerálů než dnes. Mimo to, řada starých i nedávno opuštěných důlních děl zůstávala otevřena a nezajištěna proti vstupu. Lezení do takovýchto opuštěných šachet a štol bylo samozřejmě jednání nezákonné, ale říkejte to mladým sběratelským nadšencům minerálů. Jedna takováto opuštěná štola nad historickým horním městečkem Krupkou, na východním úbočí Krušných hor, se stala cílem sběratelské výpravy s mým kamarádem, spolužákem Honzou.

Podařilo se mi přemluvit rodiče, aby mi na celé dva dny půjčili tehdy ještě zánovní Škodu 1000 MB a vyrazili jsme. V té době ještě nebyl takový problém se vjezdem na lesní cesty, tak se nám podařilo dostat po úbočí hory až téměř na vytipovanou lokalitu rudního revíru. V minulosti se zde dobýval cín a během druhé světové války krátce i molybden a wolfram. Po odpoledním hledání na haldách a ve starých pinkách jsme s nastupujícími večerem vlezli do opuštěné štoly Barbora. Úvodních zhruba 100 metrů bylo celkem v pohodě, strop pevný, občas z něj kapala voda, bláta a louží na počvě ne více než po kotníky a vzduch nasáklý oděrem hniijící výdřevy. Ale to je ve starém důlním díle normální a pro milovníky podzemí i přitažlivé. Poté jsme se ocitli při ústí obrovité vydobyté komory. Moc se nám dále nechtělo. Ve slábnoucím na dálku osvětlu důlními lampami jsme ve výšce dobrých 10 metrů ve stropu viděli až metrové zatrhané bloky horniny. Obdobné balvany vyčnívaly i ze závalu dále v komoře. Tak jsme se s batohy a náradím v rukách, přikrčení, pomalu posunovali při šikmé stěně komory, s cílem se dostat asi o 15-20 m dále, do pokračující chodby. A tam jsem prožil jeden z mých nejemocionálnějších zážitků. Jak jsem se pomalu sunul těsně podél stěny, resp. spíše otíral zády po ní, náhle jsem ucítil podivný tlak. Co to? Já se neopírám o stěnu, ale stěna o mě! V té chvíli hrozný pocit. Do dneška ho mám v živé paměti. Instinktivně jsem odskočil směrem vpřed a ze stěny se z úrovně ramen vyvalil, na štěstí, asi jen půlmetrový balvan. Možná byl i větší, ale to není již důležité. Honza byl naštěstí o pár metrů vzadu. Dále nic, ticho, žádné další případné praskání horniny. Hluboce jsme si oddychli. Brali jsme to proto jako příznivé znamení a pokračovali pak chodbou, která při stěně navazovala na otevřenou komoru. Po určité době jsme v jedné kratší nízké odbočující chodbici („poloplazivce“) objevili ve stěně křemennou žilovinu s množstvím dutin s krystaly křemene, především však posetých spoustou nafialovělých krychlí a krychliček fluoritu od velikosti několika mm do 1,5 cm (přiložený obr.). Esteticky nádherná kombinace. Pamatuji se, že navíc se jednalo o velmi příjemné místo pro vytvoření přechodné pracovní základny. Chodbice, i když nízká, zde byla suchá a počva pokryta písčítým substrátem. Dali jsme se do pracného vysekávání vzorků z křemenné žiloviny. V předchozím příspěvku na sběratelské téma jsem již zmínil, že Honza v mládí přišel o levou ruku v zápěstí. To by však nebyl Honza, aby si neporadil. Na majzlíky, sekáče si nechal navařit okrouhlá zploštělá oka, do kterých si pahýl levé ruky navlékal a s kladivem v druhé ruce v rubání nijak nezaostával. Zmiňuji to s tak syrovým konstatováním proto, že to co Honza se svým handicapem v životě zvládl, by řada z nás nedokázala se dvěma zdravými rukama.

Pracovali jsme možná něco přes půlnoc. Vzorky jsme společně vyrovnávali na písčitou počvu s tím, že si je později rozdělíme. S postupující únavou převládá názor, že si půjdeme na pár hodin „dáchnout“ do seníku, či velkého krmelce (již přesně nevím, ale seno tam bylo), který se nalézal pár desítek metrů od ústí štoly, a že ráno se pokusíme vydobýt ještě pár vzorků a o kořist se podělíme. Brzy ráno jsme vyrazili do štoly. Honza první, já jsem se cestou krátce zdržel při kraji komory odběrem několika vzorků s velkými lupeny černé slídy – biotitu. Po chvíli se ze tmy z dálky ozvalo „nějaký kur..“ a spousta dalších nadávek. Tak jsem se dále nezdržoval a spěchal za Honzou. Na počvě se válelo pár drobných vzorků a vše jinak bylo pryč. Oči pro pláč. Někdo nás musel sledovat. Možná nás prozradilo i auto, kterým jsme parkovali při cestě v blízkosti štoly. Ale kdo by nás mohl na tak opuštěném místě, v lesnatém terénu Krušných hor vysledovat? Bez pochyby nějací „místňáci“. Přístup do rozsáhlých, propojených podzemních prostor dolů Krupka byl v té době z několika štol. Dlouho jsme to rozdýchávali. Co se dalo dělat. Tak jsme přemohli vztek a pokusili se vydobýt ještě několik vzorků. Hluběji do stěny to šlo těžko, kvalita vzorků byla podstatně horší a ani nás to již nebavilo. Po chvíli jsme to „zabalili“. Neměli jsme ani náladu na pokračování ve sběrech na okolních haldách, jak jsme měli původně plánováno. Mé poučení: pěkné vzorky je třeba balit ihned a okamžitě odnášet, a to i při krátkém, přechodném opuštění lokality.

Jak jsme se později po mnoha letech dozvěděli, již v té době v okolí hornických revírů Krupky a sousedního Cínovce vyvíjela intenzivní aktivity (i v podzemí) místní parta sběratelů, kteří si okolní lokality víceméně „nárokovali“. To nemluvím o tom, k čemu jsou tito „sběratelé“ odhodláni, aby se do podzemí dostali v současné době, kdy veškerá opuštěná důlní díla musí být ze zákona likvidována, nebo důkladně zabezpečena proti vstupu. Bohužel, u takovýchto sběratelů se již zdaleka nejedná o sběratelské nadšení, ale zcela převládla vidina zpeněžení nálezů. A potkat se případně s těmito „sběrateli“ někde v podzemí, v „jejich rajonu“, to by asi nedopadlo dobře...

V závěrečné poznámce bych rád zmínil, že uvedený Cínovec představuje velké potenciální ložisko lithné slídy – cinvalditu, rozsahem největší v Evropě. Zda bude předmětem těžby se rozhodne až na základě výsledků dokončovaného průzkumu a studie proveditelnosti. Přes v poslední době optimistické názory prezentované v různých médiích, jeho těžba není zdaleka jistá. Ale o tom třeba někdy přistět.

Miroslav Šedina

Koutek přírody

Tak přežíváme velmi hezké počasí. A co pranostiky pro zemědělství a Valašský kalendář?

Zář je májem podzimu.

V teplém září se ovoci a vínu daří.

Teplé září značí, že se říjen mračí.

Jaké je počasí v září, tak se i březen tváří.

Jestli září sluncem hřít, tak k nám tuhá zima míří.

Na dešti v září rolníku moc záleží.

Proto sa oženil, aby si odpočinul.

Nikdy není tak zle, aby nemohlo být horší a není horší, jak když je zle.

Září jezdí na strakaté kobyle.

O svatém Jernýmu(30.09.) připravuj sa už na zimu.

Když dlouho listí nepadá, tuhá zima nám nastává,

Kde ťa neprosíja, nech ťa čertí nenosíja.

Je-li říjen sněžný a studený, tuhé zimy jest to znamení.

Kdo je k dílu, je aj k jídlu.

Říjen nemá v oblíbě ani kola ani saně.

Říjen-hrozen shozen.

Třetího října bouře a louže, třináctého sníh a rampouchy.

Navazují na předvádění dravců z chovné stanice sokolníka v Krymlově a chtěl bych se zastavit u ptáků, kteří žijí v našich oblastech, ať už se jedná o zpěvné ptactvo či dravce.

Ptáci jsou třída teplotkových obratlovců, pro kterou je charakteristická přítomnost přítomnost peří, bezzubého zobáku, snášení skořápkových vajec, vysoká rychlost metabolismu, čtyřdílné srdce a pevná lehká kostra s častými srůstými kosti. Přední končetiny jsou přeměněna v křídla(jedinou známou výjimku představují epyornisovití a moa- výjimka přeměny předních končetin v křídla).

Celkem je dnes známo asi 10 400 druhů žijících ptáků(z toho přes 4 083 druhů nepěvců a 5 895 druhů pěvců). Je ale možné, že skutečná biodiverzita(základní fungování ekosystému) současného ptactva je ještě mnohem vyšší a čítá asi 11 000 až 18 000 druhů.

Odhaduje se, že na Zemi žije přibližně 50 miliard jedinců ptáků.

Jedná se o jedinou přežívající a při tom vysoce specializovanou teropodních dinosaurů- maniraptorů (masožraví druhohorní dinosaurů), která jako jediná přežila hromadné vymírání na konci křídly před 66 miliony let. Věda zabývající se touto skupinou živočichů se nazývá ornitologie. Vyhynulými druhy ptáků pak paleontologie či paleozoologie.

Ptáci se rozmnožují na všech sedmi kontinentech, přičemž největší rozmanitosti dosahují v tropických oblastech-to může být způsobeno buď vyšší rychlosti specializace v tropech nebo vyšší rychlosti vymírání ve vyšších zemských šířkách. Jsou schopni žít a nacházet potravu na většině lokalit naší planety, na jihu např. sněžní buňáci hnízdí v některých koloniích až 440 km hluboko ve vnitrozemí Antarktidy. Několik příbuzných druhů se adaptovalo na život na světových oceánech – s některými druhy mořských ptáků se na pobřeží setkáváme pouze v době rozmnožování a některé druhy tučňáků se potápějí do rekordních hloubek okolo 300 metrů. Mnoho druhů kolonizovalo oblasti, do kterých byly vysazeni lidmi. Některá z těchto zaváděcích byla dobře uvážena: např. bažant obecný byl vysazován po celém světě jako lovná pernatá zvěř. Některé ptáci jsou kolonizátoři náhodní, např. papoušek mniší, který po útěcích z klecí vytvořil kolonie v některých severoamerických městech. Některé jiné druhy, jako např. volavka rusohlavá, čimango žlutavý a kakadu růžový se rozšířily hluboko za hranice svého původního výskytu díky tomu, jak jim zemědělská činnost člověka vytváří nové vhodné lokality.

Ptáci používají různé strategie vyhledávání potravy. Pro některé druhy je charakteristický sběr či lov bezobratlých živočichů včetně hmyzu, pro jiné sběr semen(primárně semenožraví ptáci). Pěvci při lovu letičích hmyzu často využívají taktiku výpadu z větve. Ptáci živící se nektarem , papoušci lori, strdimilovití, kystráčkovití a někteří další, mají usnadněn sběr potravy díky jazýčku přizpůsobenému do podoby kartáčku – v mnoha případech mají zobák uzpůsobený pro utčítý typ květin. Sondování zobákem při hledání bezobratlých používají kiviové a bahňáci s dlouhými zobáky. V případech bahňáků jsou délka zobáku a metody krmení spojeny s „potravní nikou“ (vše , co na daném území může danému organismu sloužit jako potrava).

Stíhání střemhlavým letem je vlastní sokolům a jestřábům ve vzduchu, ve vodě podobný styl lovu používají např. potáplice, poláci a tučňáci. Lov skokem do vody provádí terejovití, ledňáčkovití a rybáci. Tři druhy buňáků, plameňáci a některé kachny získávají potravu procezováním. Husy a kachny především spásají trávu.

Některé druhy provozují kleptoparasitismus čili kradou potravu ostatním ptákům – fregatka, racci a chaluhu. Konečně někteří ptáci, jako jsou supové a rackové, jsou mrchožrouti.

Pokud se jedná o druhy pěvců, které můžeme spatřit v naší přírodě pak to jsou: pěnkava obecná, sýkora koňadra, chocholouš obecný, strnad luční, strnad obecný, vrabec obecný, vrabec polní, skřivan lesní, skřivan polní, tuhyk obecný, tuhyk šedý, drozd kvíčala, drozd cvrčala, drozd zpěvný, sojka obecná, pěnice bělohrdlá, pěnice černohlavá

U dravců se jedná o poštolku obecnou, jestřába lesního, kání lesní a rousná, orla skalního, luňáka červeného a hnědého, krahujece obecného, motáka lužního, pochopa a pilicha, včelojeda lesního, sokola stěhovavého, raroha velkého, ostříže lesního.

Přeji Vám slunný podzim a stále veselou mysl Číman.

Posvícení a pouť

Posvícení od slova posvěcení se slaví na počest posvěcení kostela nebo místa. Při posvícení se tedy obnoví posvěcení kostela nebo místa, ke kterému se celé posvícení vztahuje. A protože je každý kostel zasvěcen jinému světcí nebo byl vysvěcen v jinou dobu, tak se posvícení v každé vsi i městě slaví v jiný čas. Jsou ale posvícení, která jsou tak oblíbená a důležitá, že se slaví po celé zemi. Kupříkladu na svatého Václava nebo svatého Martina. Na Moravě hody, ve Slezsku krmáš, na Slovácku hodky. Za starých časů se posvícení slavilo v každé vsi i tam, kde neměli kostel. Býval to jeden z nejoblíbenějších svátků prostého lidu, kterým zároveň oslavili ukončení polních prací, nejčastěji žní. Byl už nový mák do buchet, zásoby vajec a čerstvé mouky, zralé švestky nejen na povidla a vykrmené husy a pašiči na pekáč. Zkrátka ideální čas na návštěvu příbuzných a přátel.

Posvícení se slavilo v neděli před, nebo po svátku světce (patrona), jemuž byl zasvěcen místní kostel. O oslavách posvícení u nás vypráví již přemyslovské legendy: proradný Boleslav pozval svého bratra Václava na posvěcení chrámu a u jeho bran ve Staré Boleslavi ho pak zavraždil.

Pouť se slaví na počest patrona nebo důležitého místa. Je to rozjímavé putování k místu, které je zasvěceno svatému či jde o nějaké významné místo. Tam se dělají duchovní obřady a pak následuje radování, pohoštění, trh, zábava a kolotoče.

Posvícení a pouť jsou tedy dvě rozdílné věci a většinou se slaví pouť na počest patrona kostela a posvícení na výročí posvěcení kostela v jinou dobu. V mnoha místech však tyto dva úkony splynuly a slaví se zároveň.

Součástí posvícení jsou dobré pokrmy, tance a radování. Typické jsou v Čechách posvícenské koláče, v jižních Čechách hnětynky a na Moravě vdolky. Pečou se z vybrané mouky, dle místního receptu a podle krajové zvyklosti se zdobí.

K posvícení nesmí chybět zlatá pečeně a dobré pití. Jedná se převážně o různou drůbež. Husy se ale pečou až na svatého Martina, kdy jsou pěkně tučné a dobře opeřené. K pečení se podávají domácí knedlíky a sladké či kyselé zelí. V Čechách se pije převážně pivo, ale tam kde je vinohrad, tak víno. Na Moravě je to naopak. Každé místo má i další odlišnosti i podle, toho jakému světcí je posvícení určeno.

Havránková Monika

Redakce zpravodaje: Magdalena Vlasáková, kresby – Jiří Filípek, grafická úprava - Jan Vedral

Články nejsou upravovány redakcí, za jejich obsah odpovídají autoři. Elektronická verze zpravodaje na stránkách www.oleska.cz